

K. NY - 19 - 00 882

42
107

A' Mohácsi
CASINO
SELYEMTENYÉSZTŐ
Egyesületnek
Rendszabályai
1837.

563053

A'
MOHÁCSI
CASINÓI
SELYEMTENYÉSZTŐ
EGYESÜLETNEK
RENDSZABÁLYAI
1837.

PÉCSETT,

Nyomatott: a' kir. Szabadékos Püsp. Lyc. Könyvnyom. Intézetben,
Szódói Nagy Bénéjámín által.

MÓRAI
TÁRSASÁG
SZÉKELYVÉNYESEN
EGYETEM
KÖNYVTÁRA
1882.

KNY-19-00882

A' MOHÁCSI CASINOI EGYESÜ-
LET népünkre hasznos befolyást gya-
korolni, lakos társainkat munkával
elfoglalni, és ez által a' köz jóllétre
utat nyitni akarván, részszerént az-
ért, mivel Mohács már is 3000 sze-
derfákkal bir, részszerént pedig, mi-
vel helyheztetése a' selyemtenyész-
tésre mindenképen kedvező, hogy
történeti tekintetben amugy is híres,
ése' czélra méltó kis városunkat virá-
goztassa, mái napon tartott casinoigyü-
lekezetünkben „**MOHÁCSI CA-**
SINOI SELYEMTENYÉSZ-
TŐ EGYESÜLET” czim alatt kö-

vetkezendő feltételekkel selyemte-
nyésztést 12 évekre úgy alapított,
hogy ezen új ipari forrásunk hely-
béli casinonkkal lényegessen össze-
kötve, ezen közös, és különös rend-
szabályok szerint a' casinoi előjáró-
ságtul igazgattassék.

I. SZAKASZ.

**Az egész Mohácsi casinoi selyemte-
nyésztő közönséget érdeklő rendsza-
bályok.**

1. §.

A' Társaság 20 pengő forintbul álló, az egyesületi elnök, pénztárnok, ellenőr, és egy választottsági-tagtul aláírt részvényekre aláírást botsájt ki, mellyeket mindenki; kor, nem, sors, és lakhely különbség nélkül nevezett hivatatlunknál kész pénzen most egyszer válthat.

2. §.

A' részvények mennyisége most ugyan nem korlátoltatik, hanem a' mennyi vevő találkozik, annyi, a' társaság további teendő rendelkezésig eladatni fog.

3. §.

Mivel a' társaság 12 évekre létesült, tőke pénzét senki előbb ki ugyan nem veheti, de a' részvényét a' társaság tudtával szabadon eladhattya.

4. §.

Egy dologhoz értő, tapasztalt selyemte-nyésztőtől felmutatott, és a' társaságtul helyben

hagyott terv szerint annyival, a' mennyi tőkepénz össze jövend, a' tenyésztés még e' folyó évben minden esetre elkezdődni fog. Ugyan is:

a) Most első évben a' selyembogár tenyésztést eredeti jó olasz mag 10 lattal a' társaság megindítani, és évről évre, a' tehetőség erejéhez mérve többre többre terjeszteni fogja.

b) A' Mohácsi köznépnek is elegendő selyembogár mag ingyen kiadatván; mind a' kettőt felügyelő úr oktatásával és hozzájárával tenyészteni, a' mellyekből származott galétákat a' társaság béváltandja.

c) A' többi tőkepénzzel pedig a' felügyelővel egy részvényes, az egyesület költségein selyemtenyésztő vidékekről elegendő galéták megszerzését, leg jutalmassabb módon szorgalmazza.

d) A' szükséges eszközök, az egész készülettel, még május hónapban beszerezettvén; a' legombolítás, mely folyó évben ezen célra kibérlelt házban történik, jövendőben a' társaság rendelkezéséből, saját funduson felállítandó selyemgyárban folytattatni fog.

5. §.

A' tanácskozások, a' Mohácsi casinoi teremgyűléseiben tartatnak, melyekben a' tárgyak, az elnök, vagy annak helytartója útmutatása szerint terjesztetnek elő.

6. §.

Az Intézet dolgainak tanácskozásában, a' vokok többsége határoz, minek következtében a' jelen nem lévőkkel a' gyengébb fél, a' többség végzését elfogadni mindenkor tartozik.

7. §.

Minthogy a' Mohácsi c. selyemtenyésztő társaságban, minden vidéki részt vehet, 's már is biztossan remélhetjük, hogy számos Pécsiek magokat hozzánk kapcsolni fogják, hozzájárulások könnyítésére, cz. **Nyers János** ügyvéd úr, és casinoi selyemtenyésztő társunk, az egyesület ügyvivőjének választatott, a' ki a' társasággal levelezni, és a' gyűlésnek végzéseit, az illető részvényes urakkal, idein közölni fogja.

8. §.

Nehogy a' részvények számában egy társ, a' többi terheltetésével aránytalanul emelkedjen, jövő esztendőkre kiadandó részvények, és azon társak eránt, kik 1838, vagy későbbi következő években hozzájárulni fognak, rendelkezhetni, és ezeket 12 évek után kizárhatni a' társaság magának fentartja.

9. §.

Azon részesek, kik jogokrul 12 évek után, vagy önkényessen lemondanak, vagy azért, mi-

vel az első tenyésztő évben részt nem vettek, 1849^{dik} évtől kizárandók, a' gyülekezetnek törvényes becsűje szerint, minden gyári eszköz, és épület értékében részesülni fognak.

10. §.

Valamint a' selyem, tűzkármentő intézetnél bizonyos, és a' felállítandó gyári épületek örökös üdöre biztosítani fognak: úgy az egyesület vagyonáért mindannyi egyért, és egymindannyiért kezeskedik.

11. §.

A' takarított esztendei hasznot, azonnal, a' mint kijelöltetett, a' pénztárnok nyugtató eránt, az illető felek kezeihez szolgáltatja, a' nyugtatókat, az igazgató választmányának bé mutandja, a' mire minden társnak ez eránt további követelése természetesen megszűnik.

12. §.

Ha valamely részes, a' végzés üdejétől számitva hat hetek alatt a' ki tűzött hasznot kezéhez venni elmulasztaná, erre figyelmeztetni fog, és új 3 hónap lefolytával ebbéli jogát elvesztvén; járandósága az egyesület közös vagyonához esik.

13. §.

Ha valamelyik részvényes üdőközben meghalna, és örökössei a' részvényi joggal élni nem akarnának, azon évi számadás bezártával a' társaság ezt beváltani és a' járandó haszonnal kiadni köteles.

II. SZAKASZ.**Az Intézet kormányát illető rendszabályok.****14. §.**

Mivel a' selyemtenyésztés, mely mint eredetét, mint alapulását Mohácson vette, helybéli casinonkkal egybefort, magátul értetődik, hogy igazgatása egy vegyes választmányt illet, melynek joga mindazáltal csak annyira terjed, a' mennyire tárgyrul tárgyra a' gyűléstől megbízatik, ezt főképen a' selyem eladás, vagy a' tőke pénznek akár mi módon történt fordításáról értvén.

15. §.

Ezen töretlen úton mindazáltal, oly tárgyak fordulhatnak elő, mellyeknek sietős elintézését a' társaság bizonyos kára nélkül halasztani nem

lehet. Mely váratlan esetben, az igazgató választmány tellyes hatalommal rögtön végezhet, de küldöttségét felelet terhe alatt pontossan tellyesíteni, és tetteirül az elnöktül idein hirdetett gyűléseknek jelentését mindenkor bé mutatni tartozik.

16. §.

Hogy valami iromány, intézeti oklevél gyanánt tekintethessék, az igazgató választmánynak legalább két tagjátul, és az elnöktül, kinek jóváhagyása nélkül semmi rendelés helyt nem áll, aláírva, és a' hivatalos pecséttel megerősítve lenni kell.

17. §.

Mindenki arrul, a' mire megbízatik számol, a' számadásokat pedig, a' köz gyülekezet szigoruan vizsgálni, a' hiányokat szorgossan rostálni és elhárítani, vagy a' kárpótláshoz, miben ne talán az igazgatóság' valamely tagja, vagy más részes is marasztaltatnék, a' társaság javára törvényes jogot formálni fog.

18. §.

Az egyesület képviselőinek egész hivatalos személysége, tisztjének lélekisméret szerinti tellyesítésére meghitelve lesz.

III. SZAKASZ.

A' Mohácsi részvényeseket illető különös rendszabályok.

19. §.

Mivel kettős a' tárgy, ügyei úgy elkülönöztettek, hogy mindegyik Intézetnek különös pénztára és jegyzőkönyve legyen: minél fogva ez, a' casinoval, a' selyemtenyésztesnek igazgatásába való befolyásán kívül semmi másban közös.

20. §.

Az intézet eredete és alapulása tekintetéből, a' társaság fogاناتos hasznára ügyellő minden évi Sz. György havában megújítandó választottság a' vegyes részvényesekből ugyan; de gyakran előforduló sürgetős esetekre a' már kifogás nélkül működött helybéliekből inkább választatni fog.

IV. SZAKASZ.

A' vidéki részvényes urakat illető különös rendszabály.

21. §.

Minden vidéki részvényes a' helybéliekkel egyenlő jogban személyessen és egyenként a'

Mohácsi c. selyemtenyésztő gyülekezetekben szavazási szabadsággal megjelenhet: vagy ezen hatalmát megbízólevél által más részre is ruházhatja.

V. SZAKASZ.

A' selyemtenyésztői felügyelőt illető rendszabályok.

22. §.

Az egyesület felügyelőjétől megkívánja, hogy a' selyemtenyésztés gondját kitelhető tehetséggel az intézet előmenetelére viselje, nem különben a' megajánlott 2000 darab két eszten-dős szederfákat annak üdejében még e' folyó évben a' társaságnak ingyen által adja, és az egyesülettől kitűzött funduson tovább is fákat neveljen és szaporitson.

23. §.

A' felügyelőnek gondviselése jutalmául az egyesület megajánlá , hogy:

a) A' selyemtenyésztésből származott tiszta haszonból első és másod évben minden száztul tiz forintot, az az 10 pctet.

b) A' 3^{dik} és 4^{dik} évben ugyan száztul hat forintot.

c) Az 5^{dik} és következő években, az az-
bészárólag 12 évig minden száztul 5 frtot, és
ugyan mindenkor a' selyem eladása után kész
pénzben kiadja.

24. §.

Ezen fellül két részvényi jognak birtokába
lép, mely is 12 évek után a' hozzá járulandó kö-
zös évi haszonnal együtt ki fog fizettetni.

25. §.

Ha üdöközben felügyelő úr meghalna, tett
szolgálatja üdeje számíttatván arra járandó ré-
sze örökösseinek kiadatni fog.

26. §.

Valamint felügyelő úr a' magára válolt se-
lyemtenyésztésnek gondviselését üdöközben le
nem teheti, ugy a' társaság is ötödönök elötte
elegendő ok nélkül hivatalátul el nem mozdíthatja.

Mind ezeknek bő megfontolására casinonk-
ban öszszegyülvén egyes akarattal ezen czélará-
nyos rendszabályokat helyben hagytuk, azok-
nak pontos megtartására egyenként és mindan-
nyian magunkat köteleztük, és e' jelen szerző-

